

بسم الله الرحمن الرحيم

مرکز مطالعات راهبردی ناجا

ناجا و تمدن نوین اسلامی

مرکز مطالعات راهبردی ناجا

۱۳۹۸

بر شناسه	: ثابت، علی، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: ناجا و تمدن نوین اسلامی/ به کوشش علی ثابت، نبی‌اله روحی.
مشخصات نشر	: تهران: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مرکز مطالعات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۷ ص.
شابک	: 978-622-959286-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
موضوع	: پلیس-- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Police-- Iran-- Addresses, essays, lectures
موضوع	: تمدن اسلامی
موضوع	: Islamic civilization
شناسه افزوده	: روحی، نبی‌الله، ۱۳۴۲ -
شناسه افزوده	: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. مرکز مطالعات راهبردی
زده بندی کنگره	: HV ۹۳۵
زده بندی دیویی	: ۳۳۰/۲۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۱۸۷۵

عنوان: ناجا و تمدن نوین اسلامی

به کوشش: علی ثابت، نبی‌اله روحی

ناشر: مرکز مطالعات راهبردی ناجا

ویراستار ادبی: طاهره زارع زواردهی

جلد و صفحه آرای: منصور عادلپور

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: اول- ۱۳۹۸

قیمت: ۶۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۹۲۸-۶-۱

کد انتشار: ۹-۵۸۲۰۹-۲۶۵۱۶۲

مطالب مندرج در مجموعه چکیده مقالات، نظر تهیه کنندگان آنان بوده

و لزوماً نظر مرکز مطالعات راهبردی ناجا به شمار نمی‌رود.

کلیه حقوق برای مرکز مطالعات راهبردی ناجا محفوظ است

نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است

نشانی: تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، کوچه سیزدهم پلاک ۴۸

کدپستی: ۱۵۸۷۷-۵۳۵۱۷ تلفن و نمابر: ۰۲۱-۸۸۵۰۵۹۷۰

۹.....	مقدمه
۱۱.....	• نظم و امنیت در تراز تمدن نوین اسلامی «نیروی انتظامی یار مهربان و مقتدر».....
	طوبی کرمانی
۲۷.....	• مبانی فلسفی نظم اجتماعی در فلسفه اسلامی.....
	محمد پزشکی
۵۱.....	• ماهیت نظم اجتماعی در اسلام.....
	حبیب الهی
۶۹.....	• نظم و انتظام، نرم افزار لازم تکوین تمدن اسلامی.....
	مجتبی عطارزاده
۹۱.....	• جایگاه نیروی انتظامی چه ر ی اسلامی ایران در تمدن اسلامی.....
	علیرضا پیروزمند، احمد عابدی
۱۱۱.....	• الزامات ساختاری و سازمانی ناب در تمدن نوین اسلامی.....
	مهدی حمزه پور، علی صالح نیا، حسن شهباز
۱۳۵.....	• بررسی عوامل مؤثر بر معماری ناجای آینده در تمدن نوین اسلامی.....
	حسین ذوالفقاری
۱۶۹.....	• معماری ناجای آینده، رویکردی تمدنی.....
	سعید مجردی
۲۰۱.....	• نقش قرآن در شکل گیری تمدن اسلامی.....
	عباس کوثری
۲۲۵.....	• بررسی رابطه متقابل نظام تمدنی و پلیس در اندیشه دانشمندان علوم اجتماعی.....
	شهلا عبدالمحمدی
۲۴۷.....	• عوامل انقراض تمدن ها از منظر قرآن.....
	عیسی عیسی زاده
۲۶۵.....	• کسب امنیت ملی از منظر امام علی (ع) با تأکید بر نقش و کارکرد نیروهای نظامی و انتظامی.....
	یدالله حاجی زاده
۲۸۳.....	• نظم و امنیت در اندیشه تمدنی متفکران مسلمان.....
	مقصود رنجبر

فهرست مطالب

- نیروی انتظامی در سیره علوی: تشکیلات و وظایف ۳۱۱
علی اکبر ذاکری
- تمدن نوین اسلامی در پرتو قانون اساسی و سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران ۳۳۱
علیرضا زهیری
- نظم و امنیت در تراز تمدن نوین اسلامی ۳۵۵
داود دعاگویان، علیرضا صالحی
- نظم و امنیت در فقه شیعه به مثابه قاعده فقهی و حقوقی ۳۷۳
ابو فضا، حمدزاده

رویکرد تمدن گرایی اسلامی هرچند ریشه در آرای اندیشمندان و عالمان بزرگ اسلامی در سده گذشته دارد، ولی در قالب یک گفتمان مستقل در کشورهای اسلامی و در چند دهه اخیر و پس از انقلاب اسلامی مطرح شده است. مقوله تمدن نوین اسلامی به عنوان یک رویکرد در گفتمان انقلاب اسلامی و در اسناد بالادستی بویژه در دیدگاه مقام معظم رهبری و در ادبیات متداول در محافل مختلف نخبه‌گی و بخش برنامه‌ریزی راهبردی در جمهوری اسلامی ایران مطرح می‌باشد، به نوعی که مفهوم و روح کلی آن قابل رویت است. رویکرد تمدن‌گرا به دنبال تبیین و تألیف الگوهای نهادسازی و پیشرفت اجتماعی در چارچوب فرهنگ اسلامی و ارزش‌های وحیانی است. این رویکرد در یک واکنش فعال و تعاملی به دنبال پاسخ‌گویی به چالش‌های سینی و معضلات ناگشوده است. از منظر این گفتمان، تشکیل حکومت و دولت اسلامی مقدماتی برای تشکیل تمدن اسلامی است، لذا در این گفتمان نشانه تمدن اسلامی نقشی محوری و جایگاهی برجسته می‌یابد. این رویکرد دو عنصر پویایی و پایایی اسلام را در یک منظره واحد و در یک نسبت منطقی و هماهنگ تأمین کرده و بر این باور است که تنها راه برون‌رفت از معضل کنونی در جوامع اسلامی، حرکت به سمت نوسازی تمدن اسلامی است که پیشرفت و تحولات اجتماعی را در راستای تحقق همه جانبه ارزش‌های اسلامی هدایت کند.

بحث‌های بسیار دقیق درباره تمدن وجود دارد که می‌تواند کلیه‌اژه و مفاهیم مختلفی را دربرداشته باشد. تبیین موضوع تمدن نوین اسلامی و چیستی سست مرکزی، چشم‌انداز و فرایند تحقق آن می‌تواند بر تمامی عرصه‌ها و نهادهای آن اثرگذار باشد. در نگاه کلان، آرا و اندیشه‌های صاحب‌نظران و اندیشمندان حوزه مطالعات تمدن اسلامی را می‌توان ناظر به دو پرسش مهم چیستی تمدن اسلامی و چگونگی دستیابی به آن دانست که از زوایای مختلف (روشی و محتوایی) قابل بررسی هستند. از حیث روش‌شناسانه، شکل‌گیری و تکوین اندیشه تمدنی مقام معظم رهبری را در رهگذر اتصال میان عرصه نظر و عمل دارای ویژگی‌های اختصاصی از قبیل تجربه تاریخی و تمدنی اسلام، توان‌مندی‌های فقهی و فلسفی و از سوی دیگر مبتنی بر تجربه انقلاب اسلامی و منصب‌های حکومتی ایشان شکل یافته است.

به لحاظ محتوایی، در نگاه مقام معظم رهبری تمدن اسلامی غایت حرکت و چشم‌انداز مشترک امت اسلامی در سطح کلان و الگوی زندگی در جوامع اسلامی در سطح خرد است، ولی درباره چگونگی دستیابی به تمدن اسلامی، در نظریه ایشان که با سیر تکوین جمهوری اسلامی ایران گره خورده است، فرایندی قابل شناسایی است که در آن تشکیل نظام اسلامی، دولت اسلامی و جامعه اسلامی مقدمه دستیابی به تمدن نوین اسلامی دانسته می‌شود. گذار از هر مرحله به مرحله بعدی در گرو الزاماتی است. «تولید فکر و علم» و «پرورش نیروی انسانی» از لوازم مهم حرکت تمدنی هستند. همچنین «نظام سازی و تعالی الگو» مدیریت» و نیز «اصلاح و بهبود زندگی و سبک رفتار اجتماعی» دو الزام کارکردی هستند که دستیابی به تمدن نوین اسلامی با آنها معنا می‌یابد. البته هر یک از این الزامات ویژگی‌های علمی و محتوایی مهمی دارند که در دیدگاه‌های ایشان بر آنها تاکید شده است. براساس نظریه تمدنی مقام معظم رهبری حرکت تکاملی انقلاب اسلامی در گرو «رویکرد تمدنی» و معنای ساختن الزامات مهم و راهبردی پیش گفته است. از این رو، جا دارد مراکز و شاخه‌های علمی و فکری کشور به بررسی و تبیین این اندیشه‌ها و دیدگاه‌ها به عنوان یک مبحث علمی پرداخته و درباره چگونگی کاربست آن در امور مختلف معماری نظام کارگزاری به پژوهش‌هایی کاربردی مبادرت ورزند. یکی از عرصه‌های بسیار مهم در این رابطه مقوله نظم، امنیت و پایداری انتظامی به عنوان نهاد تمدنی و بر ساختن آنها در رویکرد تمدنی آن است. از این رو کالبدشناسی نظری و نظریه‌پردازانه مقوله نظم و امنیت از منابع اسلامی و اندیشه‌های انقلاب اسلامی و دیدگاه‌های حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری نه تنها می‌تواند سطح معرفت عام کارگزاری به ویژه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که از متولیان اصلی این امر هستند، تقویت نماید، بلکه می‌تواند بسترسازی نظری را برای معماری ناجای آینده با توجه به چشم‌انداز تمدن‌نوین اسلامی فراهم آورد.

از این رو مرکز مطالعات راهبردی ناجا در راستای توسعه مفهومی و گسترش ادبیات راهبردی و گفتمان‌سازی تمدن نوین اسلامی و بسترسازی نظری برای معماری ناجای با بهره‌گیری از دیدگاه‌های علمی صاحب نظران حوزوی، دانشگاهی و امنیتی- انتظامی و همکاری مراکز دانشگاهی و حوزوی، اقدام به برگزاری اولین همایش ملی ناجا و تمدن نوین اسلامی نموده است که در این شماره از فصلنامه، تعدادی از مقالات برگزیده ارائه شده است.